

Sygn. akt I ACz 1956/13

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Górczanowska (spraw.)

Sędziowie: SA Teresa Rak

SA Zbigniew Ducki

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2013 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa **Grupa (...) spółki akcyjnej w K.**

przeciwko **T. S..R.L. w C., Rumunia**

o zapłatę

na skutek zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 2 sierpnia 2013 roku, sygn. akt IX GC 476/09

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że odrzucić pozew,
2. zasądzić od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwotę 3.175 (trzy tysiące sto siedemdziesiąt pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 sierpnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił zarzut strony pozwanej braku jurysdykcji krajowej.

Sąd pierwszej instancji uznał, że zarzut strony pozwanej braku jurysdykcji krajowej w niniejszej sprawie jest bezzasadny, bowiem łącząca strony umowa nie była umową sprzedaży rzeczy ruchomych w rozumieniu art. 5 ust. 1 lit. B rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. Wskazał, że strony nie zawarły umowy pisemnej, w związku z tym charakter umowy musi być rekonstruowany z faktycznych czynności dokonywanych między nimi. Skoro zatem powód wytwarzał dla strony pozwanej towar oznaczony co do gatunku, na jej konkretne zamówienie, a następnie dostarczał je w umówione miejsce, to umowę tę należy, w ocenie Sądu, zakwalifikować jako umowę dostawy, a nie umowę sprzedaży, gdyż umowa sprzedaży jest zasadniczo instrumentem przenoszenia prawa własności dużych grup jednakowych rzeczy i polega na wymianie wytwarzanych w sposób powtarzalny oraz masowy towarów (ewentualnie rzeczy pojedynczych, oznaczonych co do tożsamości) na pieniądze, natomiast zgodnie z definicją ustawową umowy dostawy (art. 605 k.c.) dostawca zobowiązuje się do wytworzenia rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku oraz do ich dostarczenia częściami albo periodycznie, a odbiorca zobowiązuje się do odebrania tych rzeczy i do zapłacenia ceny. Sąd Okręgowy stwierdził, iż wobec braku w art. 5 ust. 1 lit. B rozporządzenia definicji umów obejmujących jednocześnie świadczenie usług i sprzedaż towarów oraz rozróżnienia w tym przepisie jedynie sprzedaży rzeczy ruchomych i świadczenia usług, współpraca między stronami ze względu na swój charakter powinna być uznana za świadczenie usług, które jest pojęciem szerszym. W konsekwencji uznał, że podstawą ustalenia miejsca

wykonania umowy na gruncie powołanego przepisu jest miejsce w Państwie Członkowskim, w którym usługi zgodnie z umową były świadczone albo miały być świadczone, a skoro z pozwu i załączonych do niego dokumentów wynika, że produkcja kształtowników aluminiowych odbywała się w zakładzie strony powodowej w K., to miejscem wykonania zobowiązania była Polska, co pozytywnie przesądza o jurysdykcji szczególnej sądu polskiego.

Strona pozwana zaskarżyła powyższe postanowienie w całości, wnosząc o jego uchylenie i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. Skarżący zarzucił, że strony łączyła umowa sprzedaży towarów w rozumieniu art. 5 pkt 1 lit b rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, bowiem zgodnie z tym przepisem miejscem wykonania zobowiązania jest w przypadku rzeczy ruchomych – miejsce w Państwie Członkowskim, w którym rzeczy te zgodnie z umową zostały dostarczone albo miały zostać dostarczone, a umowa między stronami dotyczyła sprzedaży towarów, które miały być wyprodukowane przez stronę powodową oraz ich dostarczenia bez udostępniania surowców przez stronę pozwaną. W ocenie skarżącego sądem właściwym do rozpoznania sprawy jest zatem sąd rumuński.

W odpowiedzi na zażalenie strona powodowa wniosła o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. Podniosła, że zawarta między stronami umowa powinna być traktowana jako umowa o świadczenie usług, również przez jej podobieństwo do umowy o dzieło. Dodatkowo podała, że zgodnie z uzgodnieniami, towar zamówiony przez stronę pozwaną miał być dostarczony do miejscowości C. w Rumunii po warunkiem, że dokona ona zapłaty przed wydaniem towaru, zaś w przypadku braku zapłaty w uzgodnionym terminie, strona pozwana była wzywana do zapłaty i odbioru towaru w siedzibie powodowej spółki. Podniosła zatem, że wobec braku zapłaty i wezwania do odbioru, miejscem wydania towaru jest jego siedziba, czyli K.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Kluczowym dla rozstrzygnięcia, czy niniejsza sprawa podlega jurysdykcji sądu polskiego, jest przesądzenie, czy łącząca strony sporu umowa stanowi sprzedaż rzeczy ruchomych czy też świadczenie usług w rozumieniu art. 5 pkt 1 lit. b rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych.

Przedmiotem tej umowy było zobowiązanie strony powodowej do wytworzenia rzeczy oznaczonych co do gatunku (kształtowników aluminiowych) zgodnie ze specyfikacją przedstawioną przez stronę pozwaną oraz jego dostarczenie do siedziby strony pozwanej w Rumunii oraz odpowiadające mu zobowiązanie strony pozwanej do zapłaty ceny. Strona pozwana nie była zobowiązana do dostarczenia materiałów potrzebnych do produkcji zamówionych towarów. Z twierdzeń pozwu ani przedłożonych do nich dokumentów nie wynika też, aby strony uzgadniały inne miejsce odbioru towarów niż siedziba pozwanej spółki, w szczególności aby miejsce to zmieniało się w przypadku nieterminowej zapłaty ceny.

Trafnie uznał Sąd pierwszej instancji, że taki charakter współpracy przesądza o jej kwalifikacji jako umowy dostawy z przyczyn powołanych w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. Nie można jednak podzielić stanowiska Sądu Okręgowego, iż umowa dostawy w takim kształcie stanowi umowę o świadczenie usług w rozumieniu powołanego na wstępie przepisu. Należy podkreślić, iż podstawą prawną oceny jurysdykcji sądu w niniejszej sprawie jest akt prawa unijnego, a zatem zawarte w nim pojęcia powinny być interpretowane zgodnie z prawem unijnym. Kompetencję do dokonywania takiej wykładni posiada wyłącznie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej i wykładnia ta jest wiążąca dla sądu krajowego.

Trybunał Sprawiedliwości wypowiedział się już kilkakrotnie w kwestii właściwego rozumienia pojęć „świadczenia usług” oraz „sprzedaży rzeczy ruchomych” zawartych w przepisie art. 5 pkt 1 lit. b powołanego rozporządzenia, zaś w wyroku z dnia 25 lutego 2010 r. C-381/08 dokonał ich interpretacji konkretnie w odniesieniu do umowy dostawy. W orzeczeniu tym stanął na stanowisku, iż przepis art. 5 pkt 1 lit. b rozporządzenia nr 44/2001 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych należy

interpretować w ten sposób, że umowy, których przedmiotem jest dostawa towarów przewidzianych do wytworzenia lub wyprodukowania, nawet w razie określenia przez kupującego wymogów dotyczących pozyskania, obróbki i dostawy produkowanych towarów, ale bez dostarczenia przez niego materiałów i gdy dostawca jest odpowiedzialny za jakość towaru i jego zgodność z umową, należy kwalifikować jako „sprzedaż rzeczy ruchomych” w rozumieniu art. 5 pkt 1 lit. b tiret pierwsze tego rozporządzenia. Trybunał wyjaśnił, że kwalifikacja poszczególnych umów do jednej z dwóch wskazanych w przepisie kategorii jest uzależniona od charakterystycznego dla tej umowy zobowiązania. Natomiast w celu ustalenia tego charakterystycznego elementu umowy dotyczącej dostawy towarów przewidzianych do wytworzenia lub wyprodukowania, gdy kupujący określił pewne wymogi dotyczące pozyskania, obróbki i dostawy towarów, okoliczność, że towar, który ma być dostarczony, ma zostać uprzednio wytworzony lub wyprodukowany, nie zmienia kwalifikacji danej umowy jako umowy sprzedaży.

Powyższa wykładnia art. 5 ust. 1 lit b rozporządzenia przemawia zatem za kwalifikacją umowy zawartej między stronami jako umowy sprzedaży rzeczy ruchomych, bowiem jej charakterystycznym elementem było przeniesienie własności towarów, a ich wyprodukowanie (skoro strona powodowa nie korzystała z materiałów dostarczonych przez pozwaną spółkę) i dostarczenie stanowiły elementy uboczne porozumienia. Tym samym sprawa podlega jurysdykcji sądu właściwego dla miejsca w Państwie Członkowskim, w którym rzeczy ruchome zgodnie z umową zostały dostarczone albo miały zostać dostarczone. Skoro więc ustalonym przez strony miejscem dostarczenia towarów było C. w Rumunii, to sprawa podlega jurysdykcji sądu rumuńskiego.

Z uwagi na brak jurysdykcji krajowej pozew podlegał odrzuceniu na zasadzie art. 1099 § 1 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 k.p.c. Na koszty te złożyła się opłata od zażalenia w kwocie 1.375 zł oraz koszty wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 1.800 zł, ustalonej na podstawie § 12 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 490).